

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

«طرح دوره نظری»

برنامه ریزی راهبردی و عملیاتی

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: مدیریت پرستاری

گروه عنوان درس: برنامه ریزی راهبردی و عملیاتی

نوع و تعداد واحد^۱ (۱ واحد نظری ۱۶ ساعت)

نام مسؤل درس: عزت جعفر جلال

مدرس / مدرسان: خانم جعفر جلال ezzatjafarjalal@gmail.com

پیش نیاز/ همزمان: نظریه های مدیریت و رهبری

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مدیریت

زمان و مکان مشاوره با اساتید دوره: در روزهای تعیین شده در برنامه هفتگی با هماهنگی قبلی با

اساتید می باشد.

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: مربی عضو هیئت علمی

رشته تخصصی: آموزش (مدیریت) پرستاری

محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی علوم پزشکی ایران

تلفن تماس: ۰۲۱۴۳۶۵۱۸۰۲ - ۰۹۱۲۳۹۰۷۰۴۶

نشانی پست الکترونیک: jafarjalal.e@iums.ac.ir

توصیف کلی درس

در این درس فراگیران با فرایند برنامه ریزی راهبردی و عملیاتی آشنا شده و تفاوت آنرا با سایر برنامه ریزی های رایج درک می کنند و ضمن آشنایی با شیوه ها یا الگوهای برنامه ریزی استراتژیک ، مهارت لازم را در زمینه نحوه تدوین و اجرای استراتژی ها کسب می نمایند .

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

کسب شناخت نسبت به فرآیند برنامه ریزی راهبردی و عملیاتی ، مراحل و فرآیند اجرایی آن و توانمند سازی فراگیران برای استفاده از آن در جهت ارتقاء کیفیت خدمات پرستاری می باشد. ضمن آشنایی با مراحل برنامه ریزی عملیاتی و سایر برنامه ریزی های سازمان از جمله برنامه مدیریت بحران ، جهت ارائه خدمات پرستاری بکار گیرند . همچنین کسب مهارت در تشخیص نیازهای سازمان (بیماران، همراهان ، کارکنان) و چگونگی استفاده از مراحل برنامه ریزی جهت رفع مشکلات بهداشتی، درمانی قدرت انتقال در دانش پرستاری و آموزش بعضی از توانائی ها در این خصوص به دیگران به منظور بالابردن کیفیت خدمات پرستاری در جهت اجرای برنامه ریزی های عملیاتی می باشد.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

از فراگیران انتظار می رود: در پایان این دوره قادر باشند:

حیطه شناختی :

- اصول و مفاهیم مبانی برنامه ریزی را بیان نماید .
- مزایا و محدودیت های برنامه ریزی را برشمرد.
- برنامه های کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت را با توجه به مراحل برنامه ریزی شرح دهد.
- انواع برنامه ریزی را نام برده و خصوصیات و ویژگی های هر کدام (راهبردی، ماهرانه) را شرح دهد.
- سطوح مختلف برنامه ریزی (استراتژیک ، میانی و عملیاتی) را بیان نماید .
- سیر تکاملی مفهوم استراتژی را شرح دهد.
- اصول و مفاهیم مبانی مدیریت راهبردی را شرح دهد .
- سطوح استراتژی را با ذکر مثال مشخص نماید.
- وجه تمایز برنامه راهبردی و عملیاتی را مشخص نماید.
- جایگاه سازمانی برنامه ریزی استراتژیک را توضیح دهد.
- برنامه ریزی استراتژیک و فرآیند اجرا را شرح دهد.
- انواع برنامه ریزی (استراتژیک- عملیاتی - تاکتیکیال) را نقد نماید
- فرایند برنامه ریزی استراتژیک را توضیح داده و تحلیل نمایند.
- الگوهای برنامه ریزی استراتژیک را بیان نماید.
- کاربرد برنامه ریزی استراتژیک را در پرستاری تبیین نمایند.
- چگونگی تدوین خط مشی و رویه ها را توضیح دهد.
- خط مشی های خدمات پرستاری را نقد نماید .
- اصول و مبانی آینده پژوهی و آینده نگاری را ذکر نماید.

حیطه روانی - حرکتی:

- مهارت در برنامه ریزی و فرآیند اجرایی آن را در موارد درسی تمرین نماید .

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی تهران

- چگونگی تدوین خط مشی و رویه ها را در مدیریت خدمات پرستاری بکار گیرد.
- در حل مشکلات سازمان برنامه های عملیاتی و تاکتیکی را بکار گیرد .
- مهارت در برنامه ریزی را در کارهای گروهی بکار گیرد.
- سناریوهای را در راستای اهداف سازمان طراحی و اجرا نماید.

حیطه عاطفی (نگرشی)

- باورهای خود را در خصوص چگونگی تدوین برنامه های راهبردی و عملیاتی به همکلاسان خود منتقل کند.
- از دیدگاه خود در خصوص مناسب ترین شیوه برنامه ریزی در سازمان های ارائه خدمات سلامت دفاع کند.
- با احترام به نظرات دیگران توجه کند.
- در نقد، پاسخگویی و مباحث بصورت فردی و گروهی مشارکت نماید.
- به تفاوت های سازمانها به منظور به کارگیری خط مشی ها و دستورات عملیاتی توجه نماید .
- تعهد و مسئولیت خود را در خصوص ارائه بموقع تکالیف و وظایف مربوطه با مشارکت فعال در کلاس انجام دهد.

رویکرد آموزشی^۱:

ترکیبی^۳

حضور

مجازی^۲

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- سایر موارد نام ببرید استفاده از پاور صدا گذاری شده و فیلم آموزشی

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه های کوچک
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد نام ببرید.....

-
1. Educational Approach
 - 2 . Virtual Approach
 - 3 . Blended Approach

مطالب این درس به صورت سخنرانی، آموزش در گروه‌های کوچک، بحث و تبادل نظر و پرسش و پاسخ و با استفاده از وسایل کمک آموزشی و دو جلسه تعیین شده ارائه می‌شود. ساعات تدریس در مجموع ۱۶ ساعت در طی ۸ هفته بوده، همچنین ساعات مصادف با تعطیلی با هماهنگی اساتید و دانشجویان بصورت آنلاین از طریق سیستم سمالایو جبران خواهد شد

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود. لطفاً نام ببرید آموزش بصورت آنلاین از طریق سیستم سمالایو اف لاین بصورت پاور صدا گذاری شده و فیلم‌های آموزشی

وسایل کمک آموزشی:

وایت بورد، ویدیو پروژکتور، فیلم‌های آموزشی، آموزش در گروه‌های کوچک و اسلایدهای کامپیوتری از جمله روش‌های کمک آموزشی مورد استفاده در دروس فوق‌الذکر خواهد بود.

وظایف و انتظارات از دانشجو:

۱. زیر بنای علمی مناسب جهت فراگیری مطالب مورد تدریس را کسب نماید.
۲. با استفاده از بحث‌های مطرح شده، معلومات خود را از طریق مطالعات کتابخانه‌ای گسترش دهند.
۳. در تهیه تکالیف خود منابع جدید علمی و یافته‌های پژوهشی را مورد استفاده قرار داده و استناد صحیح به این منابع داشته باشند.
۴. مسئولیت یادگیری هر چه بیشتر خود را به عهده گرفته و تحت نظر استادان مربوطه برنامه‌های آموزشی خود را دنبال نمایند.
۵. به طور مداوم، منظم و مرتب بدون غیبت در کلاس‌های درس حضور یافته و در بحث‌های علمی شرکت موثر داشته باشند.
۶. تکالیف خود را در زمان‌های تعیین شده ارائه نموده و با آمادگی کامل در جلسات آزمون و تکالیف نظری میان دوره و پایان ترم شرکت کنند.
۷. شرکت فعال در راند^۱، ژورنال کلاب^۲، ارائه کنفرانس‌های آموزشی^۴، انجام پروژه و ارائه مباحث در قالب سمینار
۸. غیبت در کلاس نباید از حد مجاز چهار جلسه (۴/۱ هشت ساعت) از کل ساعات بیشتر باشد. در صورتی که غیبت بیش از حد مجاز باشد:

الف- چنانچه غیبت‌ها از نظر قوانین آموزشی مطرح در شورای آموزشی موجه باشد، آن واحد درسی حذف می‌شود.

ب- چنانچه غیبت‌ها غیر موجه باشد نمره صفر برای آن درس منظور خواهد شد.

روش ارزیابی دانشجو:

▪ ذکر نوع ارزیابی:

- ارزیابی تکوینی (سازنده)^۱
- ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲

سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

٪۱۰	شرکت فعال در کلاس ، مشارکت فعال در مباحث کلاس ، عدم غیبت و تاخیر در جلسات
٪۲۰	ارائه کنفرانس به همراه مرتبط با عناوین درسی در زمان مقرر
٪۱۰	خلاصه مقالات علمی (دویب کارت) مرتبط با عناوین درسی مرتبط با لکچرهای انتخابی در زمان مقرر
٪۱۰	ارائه و تحلیل سناریو ها و کیس هایی در راستای دروس
٪۱۰	پاسخگویی به موقع تکالیف در سیستم سمالایو
٪۵۰	امتحان پایان دوره (تشریحی) و کوتاه پاسخ خواهد بود
٪۱۰۰	جمع کل

دانشجویان موظف می باشند دو هفته قبل از تاریخ ارائه سمینار مطالب خود را بطور منظم و مرتب براساس چهارچوب تعیین شده تحویل استاد مربوطه دهند. ٪۲۰ مطالب ، تکالیف و کوئیزها در هر جلسه بصورت حضوری و آموزش الکترونیکی از طریق سمالایو انجام خواهد شد.

امتیاز	موارد ارزشیابی ارائه کتبی
نمره ۱	وقت شناسی و تحویل به موقع
نمره ۱	فهرست نویسی و شماره گذاری صفحات
نمره ۱	طرز تدوین (تایپ تیتربندی)، آوردن هر مورد در جای خود مثلاً فهرست در ابتدا، رفرنس در انتهای مطالب
نمره ۵	محتوا در رابطه با موضوع
نمره ۲	ذکر منابع مورد استفاده با توجه به اصول رفرنس نویسی و تعداد منابع (حداقل ۵ منبع) و ... چکیده
امتیاز	موارد ارزشیابی ارائه شفاهی
نمره ۴	آمادگی جهت ارائه محتوای سمینار
نمره ۱	استفاده از وسایل سمعی و بصری، پاورپوینت، پمفلت و ..
نمره ۱	مهارت ارتباط کلامی و غیر کلامی در ارائه
نمره ۱	ارائه به موقع و تنظیم وقت
نمره ۱	ایجاد انگیزه در شنوندگان جهت طرح سؤال و جلوگیری از یکنواختی و خسته کننده بودن
نمره ۱	توان پاسخگویی ، تنظیم ده سؤال تستی براساس اهداف درس از مطالب سمینار
نمره ۲۰	

توضیح: چکیده در یک صفحه شامل: عنوان، مقدمه، اهداف، بحث و بررسی، پیشنهادات و نتیجه گیری در انتها حداقل سه واژه های کلیدی ذکر شود. براساس چهار چوب review article

منابع درسی قابل استفاده (فارسی، انگلیسی):

۱. الوانی، سید مهدی، مدیریت عمومی، نشر مهر، چاپ چهل و یکم، ۱۳۸۹
۲. حسینی، میر محمد، اصول مدیریت خدمات پرستاری، تهران، بشری، ۱۳۸۶
۳. دهقان نیری ن، صالحی ت، اصول مدیریت پرستاری، نشر بشری، ۱۳۸۸
۴. دکتر ایروانی اصل، مسعود. اصول مدیریت خدمات پرستاری، تهران، ۱۳۸۸
۵. استیفن پی، رابینز، تئوری سازمان (ساختار، طراحی، کاربرد)، ترجمه: دکتر سید محمد الوانی، انتشارات صفار، تهران ۱۳۷۹
۶. رضایان، علی، اصول مدیریت، انتشارات سمت، چاپ دوازدهم، ۱۳۸۰
۷. جاسبی، عبدالله، اصول و مبانی مدیریت، مرکز انتشارات علمی آزاد اسلامی، تهران، ۱۳۸۵

1. *Finkelman, Anita Ward (2016). Leadership and management for nurses. 3th Ed. USA: Pearson Education, Inc.*
2. *Huber, Diane. (2017) Leadership and nursing care management. 6th Ed. Elsevier, USA.*
3. *Kelly, P. Tazbir, J. (2013) Essentials of Nursing Leadership & Management. 3rd New York: Delmar.*
4. *Marquis, B. L., Hustone, C.J. (2017) Leadership roles and management functions in nursig. 9th Ed*
5. *Murray, Elizabeth J., (2017). Nursing Leadership and Management. Philadelphia: F.A. Davis Company.*
6. *Sullivan, E.J. (2017) Effective Leadership and Management in Nursing. 9th Ed. New York: Pearson Education International.*
7. *Swansburg, R.J., Swansburg, R.C. (2010) Introduction to management and leadership for nurse managers. 4th Ed. Jones and Bartlett Publishers, USA.*
8. *Yoder-Wise Patricia S. (2015) Leading and Managing in Nursing. 6th Ed. St. Louis, Missouri: Mosby, an imprint of Elsevier Inc.*
15. *Weiss .Sally A , Tappen . Ruth M, Grimley , Karen A.(2019) ESSENTIALS OF Nursing Leadership& Management. SEVENTH EDITION*